

Absurde buurmannen en hun zoektocht naar geluk

tekst **Tjerk de Reus**

De vrouw van Peter weegt 240 kilo, maar hij hoopt dat ze eens de 300 aantikt. Buurman Leo wint drie keer de loterij, maar zoekt het ware geluk in een geluiddichte kamer. *Smeltende vrouw* is een absurde roman, die je niettemin laat nadenken.

Het is een buurmannenboek, deze debuutroman van Sander Kok, *Smeltende vrouw*. De ene heet Leo Andriessen, de ander Peter Reurkens. Beiden bewonen, met hun vrouw, een vrijstaand huis in Leiden. Ze kennen elkaar niet of nauwelijks, maar hun levens hebben iets gemeenschappelijks. Geven is bij beiden een centrale kwestie. Hoewel, eigenlijk zijn ze juist wat dit betreft spiegelbeelden. Reurkens geeft en geeft, terwijl zijn buurman alleen maar eist en ontvangt. Waar deze twee buurmannen in elkaars vaarwater raken, moet wel ellende op de loer liggen – maar dat gebeurt pas aan het slot. *Smeltende vrouw* is een helder en fris geschreven roman – en juist die heldere stijl contrasteert soms met bizarre gegevens in deze roman. Reurkens krijgt merkwaardige telefoontjes, zijn vrouw heeft veel weg van een chocolade-repen etende walrus en de buurman wint drie keer achter elkaar de loterij. Menselijke contacten zijn vrijwel nooit normaal in *Smeltende vrouw*. Welgeteld één keer vindt er een warm menselijk contact plaats, wat de belangrijkste personages betreft, en dit speelt zich uitgerekend af tussen de twee buurvrouwen, dus de echtgenotes van Peter en Leo. Maar het soms absurde karakter van deze roman is niet iets toevalligs; wie een boek als *Smeltende vrouw* schrijft, weet wat hij doet. Sander Kok (1981), studeerde literatuurwetenschap en kunstgeschiedenis, en is erg geïnteresseerd in de wijsgeer Friedrich Nietzsche. Zijn roman maakt geen geconstrueerde indruk, maar lijkt wel sterk op een soort proefopstelling, waarbij psychologie en filosofie gewicht in de schaal leggen.

De eerste buurman, Peter Reurkens, heeft een geweldige drang tot geven, met het oog op zijn vrouw Neeltje. Zij hangt de hele dag op de bank en weegt 240 kilogram. Samen werken ze eraan om 250 kilo te bereiken en daarna gaan ze misschien voor de 300 kilo. Reurkens is gefascineerd door haar almaar uitdijende lichaam: 'Hij wilde ze zien, die smeltende vormen. Hij wilde dat volle, bolle lichaam met zijn vingertoppen beroeren als een harp of een cello.' Zijn hele bestaan

is afgestemd op Neeltje; hij koopt als verrassing snoepjes en voert haar. Hij is haar redder en offert zich helemaal voor haar op. Intussen lijkt hij in zijn dagelijkse leven als docent een volslagen mislukking te zijn.

Buurman Andriessen is het tegendeel van Reurkens. Hij was docent aan de universiteit en won, zoals gezegd, drie keer de loterij. Nu koestert hij het plan om een filosofisch meesterwerk te schrijven. Ook Andriessen zoekt het geluk, net als Reurkens, maar bij hem is alles gericht op zichzelf. Zijn vrouw hangt er zo'n beetje bij. Echt een irritant heerschap, deze Andriessen, die niettemin interessanter wordt als je aan hem gewend raakt en hem als een fenomeen kunt bezien. Hij is een extreem voorbeeld van iets wat veel mensen kenmerkt, en dat geldt ook voor de ziekelijke fascinatie van buurman Reurkens.

Beide buurmannen lijden aan een gebrekkige relatie met de 'gewone werkelijkheid'. De drang naar het ultieme geluk is daar de oorzaak van. Buurman Andriessen is daarin nog het best invoelbaar. Andriessen lijdt aan grootheidswaan, vindt dat alles om hem draait en dat het schrijven van een filosofisch meesterwerk, als uitdrukking van zijn geniale ego, het enige is wat telt. Hij besluit een tweede woning te kopen, en daar gaat hij werken in een compleet geluiddichte kamer. Hij trekt zich steeds verder terug in zijn ego, dat hij ook letterlijk probeert te isoleren. De geest is het enige wat telt. Dat is wat hij deze wereld te geven heeft, vindt hij. Vervreemdend kun je deze debuutroman van Sander Kok gerust noemen, maar dan wel met de kanttekening dat het allemaal glashelder is opgeschreven en geen moment mistig wordt. En hoe je het ook wendt of keert, deze naar het absurde neigende roman laat je nadenken over mensen in je omgeving en wellicht ook over jezelf, over gedragspatronen, obsessies en idealisme en wat daar mogelijk achter schuil gaat.

Sander Kok, *Smeltende vrouw*, Prometheus, € 19,99